

فرم شرح خدمات (RFP) برای تهیه پروپوزال

۱- عنوان تحقیق:

« طراحی بسته آموزشی فرزندپروری دیجیتال و ارزیابی اثربخشی آن بر خودکارآمدی والدین در فرزندپروری دیجیتال در استان قزوین »

۲- اهداف تحقیق:

- شناسایی رفتارهای مصرفی نوجوانان استان قزوین در زمینه فناوری های دیجیتال.
- شناسایی راهبردهای مداخله ای والدین استان قزوین برای نظارت بر استفاده فرزندان از فناوری های دیجیتال.
- شناخت ادراک والدین استان قزوین نسبت به استفاده فرزندان از فناوری های دیجیتال.
- شناسایی مهمترین نگرانی ها و چالش های والدین استان قزوین درباره استفاده فرزندان از فناوری های دیجیتال.
- شناخت ادراک نوجوانان استان قزوین درباره راهبرد مداخله ای والدین.
- شناسایی میزان استفاده والدین استان قزوین از فناوری های دیجیتال.
- شناسایی میزان آگاهی والدین استان قزوین در مورد محتوا و دلایل استفاده فرزندان از فناوری های دیجیتال.
- تعیین میزان خودکارآمدی والدین استان قزوین در فرزندپروری دیجیتال.
- تعیین رابطه بین ویژگیهای جمعیت شناختی والدین استان قزوین (سن، جنسیت، سطح اجتماعی، اقتصادی، تحصیلات) و خودکارآمدی آنها در زمینه فرزندپروری دیجیتال.
- تدوین بسته آموزشی فرزندپروری دیجیتال برای والدین در استان قزوین.

۳- ضرورت و اهمیت تحقیق:

در چشم انداز همیشه در حال تحول عصر دیجیتال، فرزندپروری ابعاد جدیدی به خود گرفته است. قرن بیست و یکم موجی از پیشرفت های تکنولوژیکی را آغاز کرده است که شیوه زندگی، کار و حتی تربیت فرزندان را دگرگون کرده است. از رسانه های اجتماعی گرفته تا آموزش آنلاین؛ فناوری دیجیتال یک شمشیر دولبه است که چالش ها و فرصت هایی را برای والدین امروزی ارائه می دهد. به دنبال رشد و پیشرفت فناوری اطلاعات و ارتباطات، اینترنت و فضای مجازی به سکویی برای تعاملات اجتماعی بین نوجوانان مبدل شده است که به آنها امکان می دهد بدون نظارت و محدودیت های اعمال شده از سوی بزرگسالان و همچنین تا حدودی به شکل ناشناخته (ناشناس)، دست به رفتارهای پرخطر بزنند. فناوریهای دیجیتال و فضای مجازی با تمام امتیازات خود میتواند آسیب ها و خطرات متعددی را برای کاربران به خصوص نوجوانان، در پی داشته باشد. استفاده بیش از پیش و همچنین پیچیده گی روز افزون فناوریهای دیجیتال و خطرات و تهدیدات جدی و متعدد فناوری ها و رسانه های دیجیتال موجب نگرانی بسیار از والدین شده است. به علاوه، این واقعیت که بسیاری از کودکان در استفاده از فناوری دیجیتال صلاحیت بیشتری نسبت به والدین خود دارند، موجب شد تا والدین احساس کنند که توانایی کنترل بر محتوا و فعالیت فرزندانشان در فضای مجازی را ندارند. این مسائل انگیزه ای در والدین ایجاد کرده است تا شایستگی و مهارت های فرزندپروری خود را در عصر دیجیتال پرورش دهند چراکه فرزندپروری در عصر دیجیتال مستلزم مسئولیتهای خاصی در محیط های آنلاین و فراتر رفتن از فرزندپروری سنتی است. این واقعیت ها تدوین برنامه های مدون برای تقویت مهارت های فرزندپروری دیجیتال والدین را ضروری ساخته است. نتایج پژوهش های تجربی حاکی از اثربخشی برنامه های آموزشی والدین بر شایستگی، توانایی و خودکارآمدی والدین در فرزندپروری دیجیتال بوده است. برنامه های فرزندپروری دیجیتال به والدین می آموزد تا خطرات و آسیب های فناوری های دیجیتال را برای فرزندان خود به حداقل برسانند و از فرصت ها و مزایای آن سود برند. برنامه های فرزندپروری دیجیتال همچنین به والدین کمک می کند تا فرزندان خود بیاموزند تا چگونه در فضای سایبری همچون یک شهروند با اخلاق و مسئولیت پذیر رفتار کنند. فرزندپروری دیجیتال در عین حال که والدین را ملزم می کند تا از فرزندان خود در برابر آسیب های احتمالی این محیط ها، محافظت کنند، به کودکان نیز کمک می کند تا از فرصت های فراهم شده توسط رسانه های دیجیتال و محیط های آنلاین استفاده کنند. علاوه بر موارد اشاره شده، در راستای

تاکیدات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر نبود حکمرانی و مدیریت فضای مجازی و همچنین نظر به اینکه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، به منظور حل چالش "جامعه پذیری تربیت دینی، اخلاقی و اجتماعی در راستای حفظ ارزشهای اسلامی"، یکی از اولویتهای پژوهشی و فناوری کشور در افقهای زمانی آینده را "افزایش نقش خانواده در جامعه پذیری فرزندان در برابر مصرف شبکه های اجتماعی" تعیین نموده، ضرورت پژوهش بیش از پیش احساس می گردد.

۴- مساله تحقیق:

عصر دیجیتال چشم انداز آموزشی را متحول کرده است. منابع آنلاین، برنامه های آموزشی دوره های آموزشی و پلت فرم های آموزش الکترونیکی طیف متنوعی از فرصت های یادگیری را به دانش آموزان و دانشجویان ارائه می دهند. این دسترسی دیجیتالی می تواند سبک ها و سرعت های مختلف یادگیری را برآورده کند و آموزش را شخصی تر و جذاب تر کند. با این حال، شکاف دیجیتال و وابستگی به موبایل و تبلت، نگرانی هایی هستند که برای اطمینان از تجربیات یادگیری عادلانه و سالم نیاز به بررسی دارند. فناوری های نوظهور در عصر دیجیتال در تمام لایه های جامعه گسترش یافته اند و این وضعیت روابط خانوادگی، روش های کمک والدین به فرزندان خود در مورد استفاده از رسانه ها، نحوه ارتباط والدین و فرزندان با یکدیگر و عادات مصرف رسانه ای والدین را تغییر داده است. به عبارت دیگر، فرزندپروری در عصر دیجیتال مستلزم مسئولیت های خاصی در محیط های آنلاین و فراتر رفتن از فرزندپروری سنتی است. والد دیجیتال به عنوان کسی که سواد فناوری پایه دارد توصیف می شود؛ از خطرات و تهدیدات آنلاین آگاه است و می داند که چگونه از فرزند خود در برابر این خطرات محافظت کند؛ می تواند فناوری های دیجیتال را در برنامه های فرزندپروری بگنجاند، تعامل فرزندش با رسانه های دیجیتال را تنظیم می کند؛ و پیشرفت های فناوری را دنبال می کند. والدین برای نظارت بر استفاده فرزندان از رسانه های دیجیتال از راهبردهای مداخله ای متفاوتی استفاده می کنند. راهبردهای مداخله ای والدینی شامل تمام نگرش ها و رفتارهای والدین نسبت به کودکان و نوجوانان برای افزایش فرصت ها و در عین حال کاهش خطراتی است که هنگام حضور در اینترنت با آنها مواجه می شوند. عصر دیجیتال مستلزم این است که والدین به طور فعال در زندگی دیجیتالی فرزندان خود مشارکت داشته باشند. درک و نظارت بر محتوا و تعاملات فرزندان به صورت آنلاین بسیار مهم است. این شامل تعیین محدودیت های مناسب برای زمان استفاده از موبایل و کامپیوتر، بحث در مورد ایمنی آنلاین و آگاهی از محتوای دیجیتالی است که بر فرزندان شان تأثیر می گذارد. در حالی که پلتفرم ها می توانند ارتباطات و خلاقیت را تقویت کنند، کاربران کوچک را نیز در معرض خطراتی مانند زورگویی سایبری، نقض حریم خصوصی و استانداردهای غیرواقعی (مانند تصویر بدن خود و رسیدن به استانداردهای مد و فشن) قرار می دهند. راهنمایی والدین و ارتباطات باز برای کمک به کودکان در جهت یابی ایمن و مسئولانه در این پلتفرم ها بسیار مهم است. مطالعات متعددی مرتبط با موضوع پژوهش حاضر انجام شده است که عموماً بر پایه داده های خارج از کشور استوار است. لذا مطالعاتی برپایه داده های داخل کشور مورد نیاز می باشد که وضعیت استفاده کاربران ایرانی از فناوری ها و ابزارهای دیجیتال را نشان دهد. مدیریت و سامان بخشی به وضعیت فضای مجازی در داخل کشور بیش از هر چیز باید مبتنی بر داده های تجربی در مورد رفتارشناسی کاربران ایرانی، آسیب ها و خطراتی که در فضای مجازی تجربه می کنند و همچنین میزان آگاهی، نگرش و مهارت آنها در زمینه فناوری های دیجیتال و همچنین ارزش ها، باورها و فرهنگ حاکم بر کشور و در خانواده ها باشد.

۵-سوالات پژوهشی:

- (۱) با توجه به بافت فرهنگی و اجتماعی استان قزوین، چالش های کودکان و نوجوانان در زمینه استفاده از فناوری های دیجیتال چیست؟
- (۲) با توجه به بافت فرهنگی و اجتماعی استان قزوین، نگرانی های والدین درباره استفاده فرزندان از فناوری های دیجیتال چیست؟
- (۳) رفتارهای مصرفی نوجوانان استان قزوین در زمینه فناوری های دیجیتال چگونه می باشد؟
- (۴) راهبردهای مناسب مداخله ای والدین استان قزوین برای نظارت بر استفاده فرزندان از فناوری های دیجیتال چه می باشند؟
- (۵) با توجه به ویژگی های جمعیت شناختی والدین، میزان خودکارآمدی آنان در فرزندپروری دیجیتال در استان قزوین به چه میزان است؟
- (۶) الگوی خودکارآمدی والدین برای فرزندپروری در عصر دیجیتال در استان قزوین چیست؟

۶-جامعه آماری و قلمرو تحقیق:

جامعه آماری تحقیق حاضر، دانش آموزان مقطع متوسطه اول و دوم استان قزوین که در رده سنی نوجوانی قرار دارند می باشند. پژوهش می بایست با نمونه آماری بزرگ انجام می شود و کلیه طبقات اجتماعی و اقتصادی جامعه را دربرگیرد.

۷-دستاوردهای مورد انتظار و زمینه های به کارگیری نتایج تحقیق:

تدوین منبعی معتبر از داده های طبقه بندی شده در زمینه وضعیت رفتار مصرفی نوجوانان در فضا مجازی، خطرات و تهدیدهای موجود و همچنین چالش های والدین در این زمینه و ارائه الگوی خودکارآمدی والدین برای فرزندپروری در عصر دیجیتال در استان قزوین از دستاوردهای مهم این تحقیق می باشد.

۸-بهره برداران بالقوه از نتایج تحقیق:

اداره کل آموزش و پرورش استان قزوین ، اداره کل بهزیستی استان قزوین ، مراکز مشاوره و روان شناسی استان قزوین ، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان قزوین، دفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری قزوین ، دفتر امور زنان و خانواده استانداری قزوین، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قزوین، اداره کل تبلیغات اسلامی استان قزوین، پلیس فتای فرماندهی انتظامی استان قزوین، اداره کل ورزش و جوانان استان قزوین اداره کل دادگستری استان قزوین، مرکز اورژانس اجتماعی قزوین، صدا و سیما مرکز قزوین .

۹-رشته های علمی قابل قبول جهت محقق:

روانشناسی، علوم تربیتی، علوم اجتماعی، مدیریت آموزشی، مشاوره، مدیریت فرهنگی.

۱۰-رشته های علمی و تخصص های مورد نیاز در تیم تحقیقاتی:

روانشناسی، علوم تربیتی، علوم اجتماعی، مشاوره، مدیریت فرهنگی، مدیریت آموزشی، مهندسی کامپیوتر، مهندسی فناوری اطلاعات، حقوق، معارف اسلامی، آمار.

۱۱- انتظارات ویژه کارفرما از محقق:

تدوین بسته آموزشی طراحی شده به عنوان محتوای آماده و کاربردی برای برگزاری کارگاههای آموزشی، جلسات مشاوره ای و برنامه های توانمندسازی والدین در سطح استان قزوین.